

Schaapskuddes in het natuurbeheer



Wim Meulen Kamp
ROM3D Research

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Opbouw

- Inleiding
- Ecologische meerwaarde
- Knelpunten
- Aanbevelingen
- Vragen

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Inleiding

- Onderzoek Wageningen UR:
"Schaapskuddes in het natuurbeheer"

Wat is ecologische meerwaarde en economische rentabiliteit?

- Nog steeds meest recentste onderzoek
- +/- 30 gescheperde kuddes in Nederland

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Inleiding



ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBOED

Ecologische meerwaarde

1 Sturing in plaats, tijd en begrazingsdruk

Gekwalificeerde herders kunnen exact sturen wanneer en waar begraasd wordt. Tevens wordt bepaald hoeveel schapen er gedurende welke tijd nodig zijn om vooraf gestelde doelen te realiseren.

- Met drukbegrazing kan in korte tijd veel vegetatie wegevreten worden waardoor de kruidenvegetatie weer een kans krijgt.
- Omvang schaapskudde en te begrazen terrein moet op elkaar afgestemd zijn.
- Periode tussen begrazing rondes moet voldoende groot zijn om plantsoorten tot bloei en zaadzetting te laten komen.

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBOED



ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBOED



ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Ecologische meerwaarde

2 Vrijwel alle kudde maken gebruik van traditionele schapenrassen.

- Behoud genetische diversiteit zeldzame huisdierassen
- Zeer geschikt voor jaarrond beheren van terreinen
 Kunnen op schrale gronden jaarrond voldoende voeding tot zich nemen en weinig bijvoeding nodig. Hierdoor ook minder aanvoer van nutriënten.
- Verschraling vooral bereikt door afvoer lammeren en deponeren mest buiten de te begrazen terreinen.

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Ecologische meerwaarde

3 Wandelende ecologische hoofdstructuur

Natuurgebieden zijn in Nederland versnipperd en dit komt de kwaliteit van deze gebieden niet ten goede.

Schapen nemen in hun lange vacht en mest allerlei zaden van planten mee. Op deze wijze brengen rondtrekkende schaapskuddes de verschillende geïsoleerde terreinen weer met elkaar in contact en kunnen zeldzame planten soorten zich verder verspreiden.

De meeste ecologische winst wordt gehaald al zoveel mogelijk verschillende habitat typen met elkaar verbonden worden.

Een wandelende ecologisch hoofdstructuur!

ROM3D
MAATWERK VOOR HET LANDELIJK GEBIED

Recreatief

1. Recreatief

Terreinen waar schaapskuddes lopen worden zeer positief gewaardeerd door recreanten.

Geen rasters nodig zoals dat wel het geval is met grote grazers.

Mensen kunnen het gebied dus echt beleven en dit zorgt voor extra draagvlak onder de bevolking.

Tevens zorgt de aanwezigheid van een herder met kudde voor extra veiligheid in een gebied. Er is per slot altijd iemand in het gebied aanwezig.

Recreatief



Recreatief



Knelpunten

1. Herder en terreinbeheerders dienen over voldoende kennis te beschikken.
2. Vaak extra beheersmaatregelen nodig omdat omvang schaapskudde niet is afgestemd op omvang terreinen
3. Dierziektes zoals Q-koorts en blauw tong
4. Financiën
5. Wetgeving (zowel agrarisch als natuur)

Standbeweiding vs scheperen



Standbeweiding vs scheperen

- Bij standbeweiding maken de dieren zelf en keuze waar ze grazen en mest achterlaten. Herverdeling van voedingsstoffen binnen het terrein.
- Met een gescheperde kudde maakt de herder deze keuze en worden er netto meer nutriënten afgevoerd.

Energieverbruik schapen

- Prof wielrenner die de muur van Geraadsbergen op moet verbruikt meer energie dan een recreatieve fietser op een vlakke weg.
- Gescheperde schapen verbruiken meer energie dan schapen in een raster.
- Exacte verschil zal onderzocht moeten worden.



Aanbevelingen

- Zorg voor goed opgeleide herders en terreinbeheerders.
- Nader onderzoek naar ecologische meerwaarde gescheperde schaapskuddes in relatie tot standweide beheer en andere vormen van beheer.
- Stem wetgeving specifiek af op gescheperde schaapskuddes.



Contact informatie:

ROM3D
De Hofte 1
7496 PV Hengevelde
Tel: 0547 333966



Wim Meulen Kamp
E-mail: Wim.MeulenKamp@rom3d.nl
Tel: 06 17064954


